

PÉCSI Dohánygyár

ÁRA:
2,30 Ft

XVII. ÉVFOLYAM, 12. SZÁM

A PÉCSI DOHÁNYGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

1990. DECEMBER

ÉV VÉGI KÖSZÖNTŐ

Az eddigi legmagasabb nyereség

Közeledünk az év vége felé, rövidesen ismét számot kell adnunk — elsősorban önmagunknak — arról, mit végeztünk ebben az évben. Megtettük-e azt, amit elhatároztunk, eleget tettünk-e kötelezettségeinknek, amelyeket önmagunk felé, valamint az állam felé vállaltunk?

Örömmel jelentem be, hogy a Pécsi Dohánygyár immár két évtizede tartó fellendülése ebben az évben sem tört meg, bár a gazdasági környezet lényegesen nehezebb volt, a gazdasági körülmények bonyolultsága fokozódott. Mindezek ellenére sikerrel birkóztunk meg a feladatokkal a gazdálkodási élet minden területén. A Pécsi Dohánygyár piaca tovább nőtt, piaci tekintélyünk fejlődött, ma már a Pécsi Dohánygyár nemzetközi hírű vállalat.

Külön örömmel tölt el, hogy a dohányiparra kirótt exportkötelezettség tekintetében a Pécsi Dohánygyár exportteljesítése a legmagasabb, valamint az a tény: arra vonatkozó ígéretünket, hogy a dolgozóink jövedelmét igyekszünk legalább az árszínvonalal azonos mértékben növelni — teljesült, sőt túlteljesült. A Pécsi Dohánygyár lényegében változatlan létszám mellett 50%-kal növelte adómentesen bértömegét, így tehát a 34%-os, államilag elismert árszínvonal-növekedéshez képest a Pécsi Dohánygyár dolgozóinak reáljövedelme nőtt, akkor, amikor országosan a reáljövedelem csökkenéséről beszélünk.

Mindezek a tények arra utalnak, hogy a Pécsi Dohánygyár piacpolitikája jó, nyereséges termékei keresettek. Ennek köszönhetjük, hogy minden idők legnagyobb nyereségét sikerült elérnünk. A jövő építésének egy új jelensége in-

dult el vállalatunknál: a privatizáció. Elindítottuk a vegyesvállalati formába való átalakulást. Jelenleg még nem zárult le a partnerválasztás, de mindenesetre hízog tény a vállalatra nézve, hogy négy igen jelentős nagyvállalat versenyez a Pécsi Dohánygyárral való együttműködésért. Talán ez az oka, hogy a partnert a mai napig nem sikerült kiválasztani. Túl nagy a tét, jövőnkéről van szó, a vállalat jövőjéről, és benne további személyes sorsunk alakulásáról. Reméljük, hogy az év végére, illetve a jövő év első hónapjában a partner kiválasztása megtörténik. Ez egy olyan nyitány lesz vállalatunk életében, amelynek következtében a vállalatunk mintegy duplájára növekszik, nemzetközi sikerrel megnőnek, és új, nagyobb, magasabb perspektívák nyílnak előttünk.

Mindezek a lehetőségek nem önmaguktól jöttek létre, ez mintegy két évtizedes céltudatos fejlesztő munka és egy összeforrott gárda hatékony együttműködésén alapult.

A legutóbbi gazdaságpolitikai információk szerint a magyar

gazdaság legsúlyosabb éve várhatóan 1991 lesz. Mindezek ellenére bízom abban, hogy a Pécsi Dohánygyár 1991-ben tovább fejlődik, és úgy a dolgozók jövedelmi elvárásainak, mint a piaci célkitűzéseknek eleget tud tenni.

A kiváló eredményekért köszönetemet fejezem ki a vállalat valamennyi dolgozójának. Sok szerencsét kívánok magánéletükben és sikereket a vállalati életben!

Irimi Sándor

*Kellemes Karácsonyi ünnepeket
és boldog új évet!*

Tanulmányúton Ausztriában

Perforálás — lézerrel

A filteres cigaretták előállításához egyik nagyon fontos anyag a mandzsetta, vagy köznyelven mondva a „szopókavég”. Ezt a mandzsettapapírt, mely a dohánytörzs és a filter egymáshoz történő illesztéséhez szükséges, részben a magyarországi Lábatlani Papírgyárból, másrészt az osztrák Tann-Papier cégtől szerezzük be. Ez a cég meghívta a magyarországi cigarettagyártók képviselőit, hogy részletes bemutatót adjon az általuk előállított mandzsettákról és a technikai eljárásokról.

Megtudtuk, hogy a cég részvényeinek nagy része 3 ember tulajdonában van, és az ő irányításuk alatt működik egy cigaretta- és filterburkoló papírt előállító cég, a Wattens-Papier, az alapanyagot előállító Feuerstein és a fent említett Tann-Papier. Az előző egy tiroli kisvárosban, Wattensben, az utóbbi kettő pedig Traun nevezetű kisvárosban, Linztől 10–15 km távolságra található.

Mi heten Magyarországról (2 fő a Pécsi Dohánygyárból, dr. Gábor Józsefné és Molnárné Tóth Júlia) Traunban voltunk és töltöttünk el két napot. Vendéglátóink lehetővé tették, hogy megtekintsük a papírgyárat (Feuerstein), ahol főleg a mandzsettapapír-alapanyagot gyártják és festik, a mi gépeinkhez képest óriás méretű papírgyártó gépeken. Zárt tornyokban adagolják és keverik a papír alapanyagát, a cellulózt és egyéb segédanyagokat. Egy számítógépes kapcsoló-ellenőrző teremből digitális kijelzésen át nyomom követhető a technológia bármely fázisa. A papírok minőségi tulajdonságainak ellenőrzése jól felszerelt laboratóriumban történik, ahol nemcsak a papír porozitását, fehérségét, hanem még a felületi érdességét is mérik. Óriási raktárterem van közvetlenül a gyártóüzem mellett, ahol több ezer tonna papír raktározására van lehetőség. Számunkra feltűnő volt a rend és tisztaság, valamint az, hogy alig láttunk néhány embert a gépek mellett dolgozni...

Mindannyitunk számára izgalmasabb volt a mandzsettapapír készítése, színnyomása, valamint a perforációs zóna készítése. Jártunk abban az üzemszobában, ahol a mandzsettára vizsgál fel a megrendelő kívánságának megfelelő mintázatot. Az úgynevezett parafautánzatú mintázat felvittele nyomdai nyomóhengerekkel történik, de hasonlóan a csík- vagy egyéb mintázat is. Megtekintettük, amint a Sopanae cigarettához készült a mandzsetta. Itt tudják biztosítani érzékelő segítségével, hogy a száfozás mindig a meg-

felelő helyre kerüljön. Előírás az arany csík, valamint a szürke száfozás színe is. Ezt folyamatosan ellenőrzik laboratóriumban, ahol minden mandzsettához szín-etalonot őriznek, melyhez hasonlítják az éppen gyártott papír színnyomásának árnyalatát.

A hatalmas bobinát meghatározott szélességűre vágják és címkézik. Minden bobinán megtalálható a papírra jellemző érték. Elmondták, hogy egy gyártásti tételből mintát tesznek el, amit meghatározott ideig kell őrizni. A mandzsettát nemcsak színnyomással tudják díszíteni, láttuk azt a műveletet, amikor a mandzsetta szélére kasírozták fel a 0,5–1,5 mm közötti szélességű aranyozott fémfóliát. De ennek a fóliának a színe lehet ezüst vagy bármely más szín is, mindez fantázia és pénz kérdése. Ezek mellett tudnunk kell, ha egyedli mintázatú mandzsettát szándékozunk megrendelni, akkor jóval magasabb áron tudják csak szállítani. A mandzsetták árát lényegesen megnövelte a perforálás. Az közismert, hogy perforálásra szükség van a ventilációs cigaretták előállításához, a füst-hozam csökkentésére. Ilyent használunk a 100 mm-es termékeinkhez, valamint Lady, Junior és Nívó box cigarettákhoz. Módunkban volt látni a Sopanae 100-hoz készülő barna csíkos mandzsetta elektroperforálását. Feltétlenül meg kell említeni a perforációs zóna helyzetének pontos beállítását, valamint a légáteresztő képesség szórás intervallumát.

Számítógépes vezérléssel betáplálják a mandzsettához előírt értékeket, majd ennek megfelelően beállítják a gépet, üzembe helyezés után a gépen levő érzékelő-, mérőműszerek által mért értéket nyomom lehet követni egy folyamatos kifrószerkezeten. Így teljes egészében megbízhatunk a gyár által szállított mandzsetta minőségében, a perforációs zóna szélességi tartományában és az átmenő levegőmenyiség állandóságában. Megnéztük a három különböző elven működő perforálógépet, a mechanikus perforálást, elektroperforálást és a lézerperforálást. Ez utóbbi kinézete a legszebb, valamint a leg-egyenletesebb légáteresztő képességet tudják e módszerrel produkálni.

Még sok-sok hasznos tapasztalatról tudnánk beszámolni, mely a szakmai részhez tartozik. De úgy érezzük, hogy feltétlenül ki kell emelni azt a figyelmességet és programszervezést, melyet a házigazdánk tanúsítottak velünk szemben. Szerveztek egy szakmai program feletti utat, városnézést Ausztria egyik legszebb városába, Salzburgba. A kísérom — a cég marketing managere — szinte elnézést kért az esős idő miatt...

Sok hasznos tapasztalattal és kellemes benyomásokkal tértünk haza.

M. T. J.

Konfekcióüzem

December harmadikán megtörtént a konfekcióüzem műszaki átadása. Az üzembe helyezéshez néhány már folyó munkát befejezését írta elő a tűzoltóság. Mitől konfekcióüzem a varroda? Attól, hogy a modellszerkesztés, szériázás, szabás, varrás, vagyis „konfekcionálás” teljes tevékenységi köre megtalálható. A varroda ennek egy része.

A rövidesen meginduló munka eredményességének egyik mércéje, hogy Önök elégedettek lesznek-e, jól érzik-e majd magukat az ott készített munkaruhákban? Természetesen a másik feladat, hogy külső megrendelések szerzésével rentábilissá tegyék az üzem működését.

Ennek a rövid híradásnak a kapcsán nyugtatnám meg azt a néhány anyukát, aki gyermeke nyugalmát féltve fordult hozzám, illetve az üzem vezetőjéhez kérdéssel: nem zavarja-e az óvodás, illetve bölcsődés gyermekeket a zaj? Nos, az üzemnek, amely a földszinten van, négy méter a belmagassága, ezenkívül 20 mm-es égéskésleltető gipszrubic vakolat van a mennyezetben, és mindezekhez képest a zaj felfelé kevésbé, inkább lefelé terjed. A *gyermekeket még az ebéd utáni alvásban sem zavarja majd a működő üzem.* Persze a heti kétszeri nagy testnevelés, ugra-bugra döngése lehallatszik, de mivel az üzemben csak nők dolgoznak, akik többségükben már anyukák, ez sem hiszem, hogy gondot okozna.

A megfelelő szakhatóságokkal véleményeztettük az üzem és a gyermekintézmény egy épületben való elhelyezését. Persze majd csak egy idő múltán tudhatjuk meg, milyen is lesz a kapcsolat a „földszint” és az „emelet” között, ez elsősorban az ott dolgozó felnőtteken múlik.

Dr. Tóth Zsuzsa

Pécsi Dohánygyár

A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja

Szerkeszti a szerkesztőbizottság

Felelős szerkesztő:

dr. Simonné dr. Bemáth Erika

Kiadja az AS-B Kft.

Baranya Megyei Irodája

Felelős kiadó: az irodavezető.

Előfizetési díj egy évre: 27,60 Ft

Készült a Temporg Kiszövetkezet

nyomdájában

Felelős vezető: dr. Kállal Sándor

A jövőben rejlik

Az érték alapfogalmai

A Nemzetközi Bankárképző Központ szemináriuma közül az „Üzleti vállalkozások vagyonelemzése” című előadásorozatot volt szerencsém meghallgatni.

A londoni Coopers and Lybrand Deloitte cég egyik társvállalkozója, Maggie Mullen volt a téma előadója. A vagyonelemzési osztály vezetője, 17 éves tapasztalata van a vagyonelemzési tanácsadásban. A világ számos országában — a Bermudától Afrikáig — dolgozott már. A vagyonelemzési témákban rendszeresen publikál és előadásokat tart. A budapesti egy európai előadókörút állomása volt. A tanfolyam célja az volt, hogy bevezesse a résztvevőket a vagyonelemzés elveibe, megismertesse a vállalatértékelés alapvető módszereit. A gyakorlati alkalmazást példákon és egy esettanulmányon keresztül mutatta be. További gyakorlati példákat kaptunk arra, hogy a tanult módszerek hogyan alkalmazhatók különböző típusú vállalatoknál.

Az első nap délelőttje az alapfogalmak tisztázásával telt el, úgy mint:

- mit tekintünk vállalkozásnak?,
- az érték alapvető koncepciói,
- alapvető értékelési módszerek.

Ebéd után már belekezdhattunk az esettanulmány feldolgozásába, a délelőtt tanult módszerek alkalmazásával. A második nap jórészt az esettanulmány feldolgozásával telt el. Az egyik legérdekesebb előadás a végére maradt, mégpedig az ún. „megfoghatatlan” eszközök értékelése és ezek alkalmazása Magyarországon. Ebben az írásomban az érték alapfogalmaival foglalkozom bővebben, miután erről még nem esett szó a hasonló témájú cikkekben.

Az értéket lehetetlen pontosan definiálni. Fontos jellemzője, hogy kifejezhető egy adott időpontban a vagyonelemzésre kifizetendő összeggel. A legfontosabb értékelv az, hogy minden érték a jövőben rejlik. Ez konkrétan azt jelenti, hogy amikor az értéket pénzben fejezzük ki, az adott összeg elcserelődik a vagyon birtoklásának előnyéért. Az üzleti vállalkozások értékelésekor egy pénzügyi vagyonról van szó. Az értékelést az teszi nehezzé és ellentmondásossá, hogy a jövőben keletkező jövedelmek pontos összege nem tudható bizonyosan.

A vagyonelemzés „művészete” abban rejlik, hogy az adott tényekhez hozzáadva a tapasztalatot és az ítéletképeséget, megalapozott és elfogadható érték birtokába jussunk. A második fontos alapelv, hogy az érték a szemléltetésében jelenik meg. Az érték, különösen egy esetleges eladási ár meghatározásakor az a kérdést kell megválaszolni, hogy kinek a számára érték. Talán ez így különösen hangzik, de egy példával megvilágítva pontosan érthető lesz.

Az érték a jelenlegi tulajdonos számára: azt jelenti, hogy kompenzációt kell kapnia a vagyon „ elvesztéséért”, amit ő a múlt alapján fog értékelni, aszerint, hogy mit tett bele a vállalkozásba. (Ez a tulajdonosi érték.) A jövőbeli tulajdonost: az érdekli, hogy a vállalkozás hogyan alakul a jövőben? A stratégiai értékek milyen hasznot foghatnak hozni? (Ez a stratégiai érték.) Ennyi előzmény után nézzük az érték lehetséges formáinak tartalmát.

Tulajdonosi érték: az az ár tekinthető értéknek, amit a tulajdonos kifizetne azért, hogy ne fosszák meg a tulajdoni jogtól és a vagyontárgy használatától.

Gazdasági érték: hasonlít a tulajdonosi értékhez, hiszen a vagyontárgy használatából származó hasznot méri, de csak a későbbi, jövőbeni hasznot. Rendszerint a stratégiai értékhez kapcsolódik.

Piaci érték: az a legvalószínűbb ár, amin a részvények, illetve egyéb vagyontárgyak gazdát cserélhetnek, feltételezve, hogy:

- a piac létrejöttéhez van elég résztvevő,
- a verseny mértéke ismert,
- a vevőknek és eladóknak elég ideje van informálódásra és tárgyalásra.

Jogos (fair) érték: meg kell különböztetni a piaci értéktől. Ha az ügylet nem a nyílt piacon zajlik, s a vevőt és eladót kivéve mások ki vannak zárva, akkor a jogos érték lép előtérbe. Ilyen esetben ugyanis a vevő nem tudja „megkeresni” a legalacsonyabb árat, az eladó pedig nem tarthatja magát a legmagasabb árhoz. Ilyen körülmények között a jogos érték minimális követelménye az, hogy figyelembe kell venni, az eladó mit ad fel értékben és mit szerez a vevő.

Eszközérték: a cég eszközeinek piaci értéke, mínusz a külső források, ideértve a kötelezettségeket is. Az eszközöket tételenként kell értékelni. Ezek az értékelési alapfogalmak segítik a felmérőt (vagyonelemzőt) abban, hogy meghatározhassa, melyik a legmegfelelőbb vagyonelemzési módszer, ha kap egy feladatot.

A feladat pontos meghatározása alapján a vagyonelemző négy legfontosabb módszer közül választhat:

- osztalékhozam alapján,
- tőkésített jövedelem alapján,
- diszkontált jövedelemtermelő képesség,
- nettó eszközök alapján értékel-e.

Mind a négy módszer fontos és egymást nem zárja ki. Bármely módszer alapján kiszámított értéket ellenőrizni kell, az egyszerű értékekkel összehasonlítva. A felmérőnek meg kell ismernie mindegyik módszert és tudnia, hogy mikor melyiket kell használnia.

Simon Éva

Ajándék — másfél millióért

Közeledik a karácsony, lassanként múlik az év, amelyről talán nem túlzás azt mondani, eredményes volt vállalatunk életében. Ez a gazdasági eredmény tette lehetővé, hogy a vállalat idén a félévi, illetve háromnegyedévi adatok ismeretében éljen a jogszabály adta lehetőséggel és dolgozóinak a költség terhére ötszáz forint értékben adómentesen háromszor is ajándékcsomagot adjon. A három ajándékcsomag közel másfél milliós költséget jelentett a vállalatnak. Próbáltuk meghatározni, mi is az, amire minden háztartásban szükség van. Így rendeltük meg először a cukrot, másodsor a mosóport és öblítőt. A harmadik csomag kicsit rendhagyó volt, hiszen az két részből állt. Az étolaj az előbbi célszerűségi okokból került a csomagba, az ajándék második fele viszont inkább a karácsonyi ajándékozás jegyében került összeállításra.

Természetesen felmerült az ajándékutalvány gondolata is, amit elvetettünk, hiszen éppen azt az előnyt veszítettük volna el, hogy a nagykereskedelmi és a kiskereskedelmi ár közötti különbséget is oda tudjuk adni dolgozóinknak áru formájában.

Szeretném megköszönni a vállalatvezetés és a magam nevében is a szakszervezeti bizalmik, valamint a munkahelyi vezetők együttműködését a szervezésben és lebonyolításban. A teljesség igénye nélkül néhány nevet, illetve területet szeretnék felsorolni, akik nagyon sokat segítettek: az anyag- és áruforgalmi osztály anyagmozgatói, a szervizüzem és művezetője, a termelési főosztály két adminisztrátora: Balogh Károlyné és Horváth Ibolya, valamint a cukorkiosztás jó szervezéséért Balogh Attiláné sztitkár.

Írásom végén engedjék meg, hogy én is kellemes ünnepeket kívánjak Önöknek! Az igazgató úr jókívánásaihoz csak annyit tennék hozzá: használják ki, hogy a két ünnep között leáll a gyár, az ebből fakadó munkaszünetből töltsenek egy pár órát (le sem merem írni, netán napot) pihenéssel is, hogy a következő évi munkához erőt és energiát gyűjtsenek.

Dr. Tóth Zsuzsa

Kulturális sarok

Csehül

1990. október 30-a, Budapest, Kato-
na József Színház, telt, sőt zsúfolt ház,
vegyes közönséggel. Az előtérben a
plakát hirdeti „Új dalok”, a zenét egy-
edül Cseh Tamás, a szövegeket kizáró-
lag Bereményi Géza írta. Belép, egy
szál gitár és egy szék (a szokásos) és
már énekel is. De mit? A szöveg isme-
retlen, na de a dallam? Hát persze,
1975 vagy '77? És énekel egy dallam-
ról, amely nem hagyja nyugodni, amely
ott motoszkál az agyában — és a ml-
énkben is.

Igen, máris értjük, hogy miért volt
igaza Cseh Tamásnak, amikor elfogad-
ta, de fájta, hogy nem dolgoznak
együtt többé Bereményivel és miért
nem érezzük Bereményit visszatérőnek.
El sem hagyta a műfajt, csak amikor
nem volt már mit mondania dalokban,
illetve olyat akart elmondani, amihez
ez a műfaj nem alkalmas, akkor mást
csinált. Az Új dalokkal bebizonyították,
hogy most nem nosztalgából dolgoznak
újra együtt, hanem mert újra van mit
mondanuk.

Cseh Tamás nem történet, bár mű-
soral mindig zártak, kerekék, a műsor
egésze és a dalok egyenként is: han-
gulat. Volt egy idő, mikor ajánlgattam
sokaknak őket együtt és nem értem el,
hogy hallgassák ezeket a dalokat. Ma
már tudom, nem a dalokban van a hi-
ba és nem is azokban, akiknek aján-
lottam. Akinek a ráció az egyetlen elfo-
gadható alternatíva, bár ugyanakkor
dús az érzelmvilága, az sem képes
befogadni ezeket a dalokat. Csak an-
nak ajánlom tehát, aki időnként „elha-
tározott” magányban képes a hangula-
tának alárendelni önmagát. Aki képes
kigúnyolni önmagát, aki hajlandó sírni,
ha elveszt egy barátot, aki képes „hát-
tal a falnak megdögni”, aki képes
egy óra alatt megélni az életét a szü-
letésétől a majdani öregségig, aki be-
meri vallani önmagának, ha tucatból
volt a nyolcadik, nem az első és nem
is az utolsó, aki ismeri a Világ mam-
káját, aki nem más, mint a pályaudva-
ri W. C.-s néni, aki tudja, hogy mire ké-
pes egy kis nyúlós, ragadós, de édes
karamelláért, ha azt a szájába adják
és megédesítik vele keserű életét, aki...

*

Tehát ajánlom mindenkinek, aki
ki mer lépni mindennapi racionális
életéből és vállalni meri azt, am-
ivel azontúl találkozhat, a bizony-
talan, avagy a teljes bizonyos-
sággal. Cseh Tamás minden műso-
rát elhozta eddig Pécsre. Valószí-
nűleg ezt is elhozza és 10. lemeze
is megjelenik majd. Tehát, aján-
lom...

Dr. Tóth Zsuzsa

A Pécsi Dohánygyár
privatizációjáról

Naponta foglalkozik a tv, rádió az
állami vállalatok privatizációjával, a
külföldi tőke beáramlásával vagy éppen
tartózkodó magatartásával. A Pécsi Do-
hánygyár ilyen irányú tevékenységéről,
tárgyalásairól már több fórumon tájé-
koztattuk dolgozóinkat.

Az események 1989 októberében
kezdődtek. Akkor volt ugyanis az a
VT-ülés, amely pozíciójában megerősít-
tette az igazgató urat 1992. december
31-ig. Akkor fejtette ki először nyilván-
os fórumon az igazgató azt az elkép-
zelését, hogy külföldi befektetővel
együtt, közös vállalatot hozunk létre.
Ehhez a munkához kérte és kapta meg
a bizalmat azon a VT-ülésen.

Miután szándékunk így körvonala-
zódt — és szabad utat kapott —, el
lehetett kezdeni a tényleges munkála-
tokat. Első lépésnek kerestünk egy
nemzetközileg elismert, jó hírű gazda-
sági szaktanácsadó céget. Különböző
megfontolások alapján az Ernst and
Young Bonitast választottuk ki. Meg-
bíztuk őket a következő munkák elvég-
zésével:

- A Pécsi Dohánygyár tervezett át-
alakulásához kapcsolódó, vállalati be-
mutató anyag összeállítása, amely
elősegíti a külföldi befektetők felkuta-
tását;

- megvalósíthatósági tanulmány ösz-
szeállítása, amelynek célja a legmegfe-
lelőbb jogi-szervezeti forma kiválasztá-
sa, az elvárható előnyök és a valószí-
nűsíthető hátrányok elemzése;

- vagyonértékelés, minimum va-
gyonleltár és hozammódszerrel, va-
gyonmérleg összeállítása;

- az utolsó három év mérlegeinek
nemzetközi formátumra történő átfor-
dítása.

Ez a négy téma mintegy 3 havi
munkát jelentett, melyet vállalatunk
dolgozói és szakértők együtt végez-
tek.

Úgy gondolom, hogy érdemes kicsit
részletesebben foglalkozni a vagyonér-
tékeléssel és érdekes lehet még a
„mérlegátfordítás” is. A vállalati vagyon
értékelésének kiindulási alapját képez-
te:

- a vállalat célirányos átvilágítása,
- az 1989. évi mérleg,
- az állóeszközök tételes leltárfele-
tele,
- a készletekkel kapcsolatos vala-
mennyi nyilvántartás.

MÉTE-kitüntetését vett át a MÉ-
TESZ vezetőségétől Hegyi Fe-
rencné dohányipari technikus,
minőségellenőrzési csoportvezető
a dohányipari szervezetben vég-
zett 25 éves tevékenységéért.
Gratulálunk, és további sikere-
ket kívánunk.

A vagyonbecslés négy módszer sze-
rint készült el végül is. Ezek egyike
sem a leendő tőkebefektetők pénzének
megtérülését volt hivatva meghatároz-
ni. Arra kaptunk választ, hogy a jelen-
legi értékesítési, termelési, munkaerő,
hitel, pénzügyi struktúrákban, a meg-
levő termékstruktúrákkal milyen érték-
ben valószínűsíthető a vállalat vagy-
na?

A *vagyonleltár* módszer valamennyi
eszközünket külön-külön megbecsülte.
A becsült (átértékelt) eszközök és a bő-
vített források (pl. lízing) különbözete-
ként került meghatározásra a működő
vagyon.

A *várható hozam* módszer arra
adott választ, hogy ténylegesen milyen
hozamot képes a cég realizálni, a
könyv szerinti nyereséggel szemben. A
hozammódszer a hosszú távú befektető
számára ad kellő információt.

A *nettó cash-flow* módszer a pénz-
forgalom alakulását vizsgálja, voltaké-
ppen a jövőbeli készpénzbeáramlás net-
tó jelenértékét valószínűsíti.

Az ún. *EBIT*-módszerrel a cég hitel-
mentes működését feltételezve kerül a
vállalat értéke meghatározásra. A kül-
ső tőkebevonás esetén nagy az infor-
mációtartalma, miután azt valószínűsít-
ti, hogy változatlan termék, tevékeny-
ség, termelés, munkaerő-struktúra stb.
mellett milyen mértékben nő a cég ér-
téke a hitelek visszafizetéséből adódó-
an.

Nem szeretnék mélyebben belemen-
ni a mérleg tartalmának, netán bizo-
nyos sorainak elemzésébe, annyit
azonban tudnia kell mindenkinek,
hogy a mérlegátfordítás nem idegen
nyelvre történő lefordítást jelent. Az
eszközök és források csoportosítása
más rendszerű, teljesen eltérő a mai
magyar számviteli gyakorlatól.

Tervek szerint a magyar számviteli
előírások változása olyan irányú lesz,
hogy a nyugati szisztémát fogja meg-
közelíteni.

(Cikkünk folytatása a következő
számban várható.)

Simon Éva

Helyesbítés

A novemberi számban néhány hiba
volt, ezeket most igazítjuk ki.

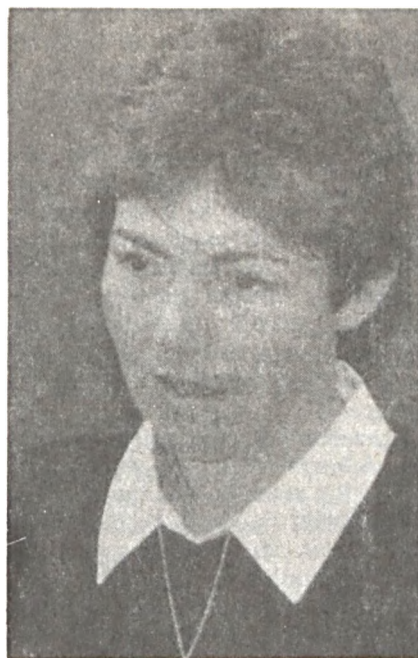
A Kiváló pozícióban című cikk szerzője
helyesen Fehér Sándor.

A Schoeller és Hoesch GmbH. meggyő-
ző volt című cikkben három helyen a
Schoeller szó helytelenül Schollerként
szerepelt, míg a látogatás színhelye,
Gernsbach helyett Gesnbachot olvashat-
tunk. Egy helyütt filterburkoló helyett fil-
terburkolat, míg a szétírt Nádor cigaretta
filter helyett szétosztott szó szerepelt.

A szerzőktől és kedves olvasóinktól
szíves elnézést kérünk!

A nyelvtanáró

Pintér Katalin

PINTÉR KATI szeptember óta tanítja nálunk a német nyelvet. Hét évig Németországban, nyolc évig pedig Svájcban élt, 1989-ben pedig hazajött.

— Mielőtt elmondanám, hogy miért jöttem vissza, arról kellene beszélnem, hogy miért mentem ki. Annak idején, mint minden húsz év körüli ember, én is a családalapítást tartottam az egyik legfontosabb életcéloknak. Feleségül mentem valakihez, aki már akkor családjával együtt régen tervezte, hogy Németországban kíván letelepedni. Hát így kerültem el a hazámból. Kezdetben természetes, hogy honvágyam volt, ehhez a nyelvi nehézségek nagyban hozzájárultak, és még egy szinte elfogadhatatlan körülmény is. Ez pedig az idegenség tudata. Ezzel előre nem lehet számolni, ez abban a környezetben alakul ki, ahol a másságot, az idegennel szembeni ellenszenvet, irigységet éreztetik.

Bonyolult ellentmondások alakulnak ki az ember körül, a németek, de a svájciak is viszolyognak attól, hogy „bevándorló” országgá váljanak, csak azokat fogadják be, akiknek rendkívül tehetsége, különleges foglalkozása van, természetesen ez nem az átlag. Aki azt hiszik, hogy ott könnyen megcsinálhatják a szerencséjüket, tévednek. Ma már főleg nem érdemes erről álmodozni, hiszen mindenki tudja, hogy Kelet-Európában már nincs politikai üldöztetés, más jogcímen viszont nagyon nehéz tartósan munkát kapni, a letelepedésről nem is beszélve.

— És most itthon hogy érzed magad?

— Az előzőekben elmondottak után — a lányregények rózsaszín logikája szerint — az lenne a természetes, ha azt mondanám, hogy itt minden szép, minden jó, végre révbe jutottam. Hát ez sem ilyen egyszerű. Itt újból be kell illeszkednem, közel húsz év távlatából a családomba, a régi baráti körömbé, munkát kellett vállalom, ezen keresztül megismerkedni, megszokni azt a munkahelyi környezetet, amely teljesen más, mint a kint. Minden nap tartogat számomra meglepetéseket. Itt az emberek természetesebbek, sokkal egyszerűbb a kommunikáció. Amikor eh-

hez a vállalathoz kerültem, komoly féltelmelm voltak attól a feladattól, amivel megbíztak. Az idő múlásával azonban ez oldódott. Rendkívül tiszteletre méltónak tartom azt a hozzáállást, amelyet a csoportok tagjainál tapasztalok. Nagyon nehéz munka mellett, fáradtan hosszú időre fölállalni egy ilyen kötelezettséget, melyet egy nyelv megtanulása jelent. Magam részéről minden törekvésem az, hogy ebben ezeket az embereket segítsen, megtaláljam azokat a módszereket, amelyek meghozzák majd az eredményt is. A kérdésemre visszatérve — minden körülményt összevetve — szerencsésnek tartom magam, olyan munkahelyet sikerült itt kapnom, amely pillanatnyilag kielégít. Eddig még nagyon jól érzem magam.

— Három évig nálunk fogsz dolgozni, annyi időre szól a szerződésed. Hosszabb távon milyen elképzeléseid vannak?

— Számomra megnyugtató, hogy a visszatérés talán legnehezebb évben biztos kereseti lehetőségem van. Az az érzésem azonban, hogy a szerződés lejártá után is lenne még itt munkám. Sajnos, a sok évtizedes oktatáspolitikai következményeit még hosszú ideig fogjuk cipelni. Bizonyos, hogy itt is egyre inkább követelmény lesz egy-két idegen (nyugati) nyelv ismerete, ezért még sokáig szükség lesz ránk, nyelvtanárokra. Rövid és hosszú távon egyaránt ezzel szeretnék foglalkozni.

— Minden érzélgősség nélkül mondhatom, hogy megszerettünk, tiszteljük szorgalmadat, azt a sokszor már eredménytelen elszántságodat, amelyet „öreg” tanítványaid sikeréért megteszel. Sokszor szégyelljük magunkat, hogy nincs kész a házi feladat, nem tanultuk meg a leckét. Ennek ellenére arra biztatunk, hogy ilyen lelkesedéssel tanítsál bennünket addig, amíg mindazt, amit elmondtam, ugyanígy tudnám németül is!

Sigora Irma

A filterrudak beltartalma

A nagy vállalati sikerek, eredmények magukban hordozzák a filtergyártási üzem embert próbáló, formáló pozitív hozzájárulását is az 1990. évi záróképhez. A függöny ugyan nem gördült még le, de valahogy olybá tűnik, hogy az előadás szereplői lementek a nézőtérre a vége előtt, és várakozással eltelve várják önmaguk megítélését, sorsuk jövőbeni megformálását.

Én remélem, és bizton jelentem ki a vállalat vezetőségének nevében, hogy ebben az évben jó volt a vállalat dolgozójának lenni. Az országban mutatkozó gazdasági elnehezülés sivatagában a vállalatot bátran és jó érzéssel mondhatjuk a mi oázisunknak. Persze ezen oázisban is előfordulnak nem elfogadható események és cselekmények.

A filtergyártási üzem változatlan kapacitás mellett teljesítette azt az igénySOROZATOT, amelyet a cigarettagyártó üzemek diktáltak számára az év folyamán. Ez pedig nem volt kevesebb, mint tizenkétmilliárd cigarettához biztosítani a kombinált filterrúd-szükségletet, amely megközelítően 2 milliárdos mennyiséget tükröz a kombináló részleg területén, 2,1 milliárdot a monofilter gyártási részlegnél. A működési feltételekről úgy szólhatok, hogy összességében stagnáltak. Az alapanyagok hazai szállítói minőségben nem javultak, a külföldi szállítóink pedig a tőlük megszokott magas színvonalat prezentálták.

Természetesen a hazai alapanyagok értékelésénél én a javulás mértékét a hasonló funkciót biztosító külföldi alapanyagokhoz viszonyítom, és nem a szabvány általi megfelelő mértékekhez.

A technikai feltételek kiegyensúlyozatlanok továbbra is, azonban egy biztató folyamat elindult az adalékanyagok filterrúdgyártó gépek műszaki színvonalának emelése irányába, valamint az ottani munkafolyamatok manualitásának technikai megoldására. Kiemelkedő példája a szenes filter-

rúd gépi kerettöltésének megoldása, amely a jövő évben a vállalat felelős vezetőjének ígérete szerint minden alaprudgyártó gépre fel lesz szerelve. Az alkatrészek biztosítása tekintetében vannak problémák. Az eredetiek beszerzése valutafinanszírozási gondok miatt csökkentett mértékben volt lehetséges, és csak a legfontosabbnak ítélték lettek behozatva, engedélyezve. A hazailag előállított alkatrészek továbbra sem csereszavatosak. A jövőre vonatkozóan azonban itt is előrehaladás állhat elő, mivel ún. liberós beszerzésre (forintelszámolás) nyílik lehetőség, vagyis optimális korlátozások között történhet az alkatrészek beszerzése.

A minőség területén a termékeink előállítása során a mérettartásban történt javulás. Főleg a II. félévben erősödött a tendencia. Az adalékanyagokat azonban az előírt technológiai előírások alapján nem kis erőfeszítések árán tudjuk teljesíteni, illetve az ún. többadalékos filterek előállítását nem sorolhatjuk a problémamentes feladataink közé. Enyhít a megoldásra váró feladatainkon az elkövetkező időszakban beérkező Molins kombináló gép, amely nem más, mint az ún. kamrás filtert előállító típus. Az információk szerint azonban e módszernél új jellegű problémák megoldásával kell számolni.

A minőség javulása mutatkozik a kerettöltés alapfiltergyártó gépnél, ugyanis a kerettöltő gépegység kényszeríti az üzemeltetőt az

optimumra, ellenkező esetben szünetelteti az „étvágyát”. A kerettöltőknek a teljes körű bevezetése a minőség területén is gyümölcsöző lesz. Bízunk abban, hogy a kombináló egységek alapfilterrúd minőségi hibáiból ezután kevesebb lesz, s a gyártás kritikái, észrevételei is tovább csökkennek. Természetesen az emberi tényezők hatásának további javulása, valamint a vezetői tevékenységünk célirányossága további pluszt kell hozzon a minőségi eredmények terén.

A technikai, minőségi, emberi tényezők javulása magában hordozza az anyaggazdálkodási tevékenységünk további eredményességét. Évek óta javuló a gazdálkodási mutatóink skálája. Az előírt normákon belül hoztuk a mennyiséget gyarapító anyaggazdálkodásunk költségeit. E tekintetben azonban még az emberi gondolkodás (tulajdonosi érzés) hiányokat jelez, s az intenzívebb váltásra leginkább itt van szükség. Ha ez megtörténik, akkor eredményeink kedvezően hatnak a termékeink önköltségére.

Végezetül magunkról, akik az üzem dolgozóit, vezetőit vagyunk. A bevezetőben magunkról medítáltam, most konkrétan kifejezem azt a véleményem, hogy dolgozóink kezdik a munkahelyüket félteni, de még nem lehet azt mondani, hogy megbecsülni is. Úgy tűnik, bizonyos motivációk ebbe az irányba is megerősödni látszanak. Én személy szerint a megbecsülést

akkor fogom teljesnek látni, ha mindenki átérzi és a munkában kifejezi önmaga megvalósítását, tulajdonosi szemlélettel bíró cselekvőkészségét és -képességét. Nem lehet ezután (ebben bízunk és reménykednek) elmenni amellett, hogy érték alatt adják munkájukat, önmagukat az emberek.

Igaztalan lennék, ha az elmúlt időkre visszatekintve azt mondanám, hogy az üzemünk dolgozóit nem tették volna meg mindent az elvárt vagy kért feladatok elvégzése érdekében. A teljesítmények különbözőségének fő hordozója elsősorban az anyagi juttatások differenciáltsága. A feladatok elvégzése során azonban döccenőket okoznak az előzőekből fakadó személyi ügyek, torzsalkodások, elmentések. A munkaköri leterheltségek, köteleességek teljesítése körében vélt vagy jogosnak tartott okok miatti személyi különbözőség megítélésére tudatilag éretlennek tűnik az ember. Szándékosan használok e kifejezést, mert én minden rétegre értem e véleményem.

A feladatok elvégzéséért, 1990. év sikereiért mindenki hozzájárulása arányában élvezzen elismerést. Munkánk 1991. évben sem lesz kisebb, illetve kevesebb. Azon a bizonyos színpadon az új évben, ha felgördül ismét a függöny, a szerepét mindenki odaadással kell játszsa, legyen az bárki e házban.

Kívánok mindenkinek boldog új évet!

Kiss József

Aktívszén a Chemviron Carbontól

Multifilteres cigarettáink hűrnévtelmentő, elhagyhatatlan anyaga a filterekbe beépített aktívszén, melyet több cégtől szereztünk be a felhasználás kezdete óta. Jelenlegi két nagy szállítónk a japánok és a belgák. Ez utóbbinak, a Chemviron Carbon cégnek bemutatkozó szimpóziumán vettünk részt mintegy hatvanan. A szimpózium fővédnöke a Pécsi Dohánygyár igazgatója, az imponáns helyet biztosító házigazdája pedig a DOHÉSZK Vállalat volt. Régi kapcsolat fűz össze bennünket a külföldi céggel, melynek képviseletében Harro Lommatzsch igazgató és a magyar reprezentáns Kovács György tartottak ismertető termékek gyártásáról, felhasználási lehetőségeiről, távlati terveikről. Mint az a jelenlevők népes köréből is látható volt, szeretnék bővíteni eddigi magyarországi kapcsolataikat, piacukat, így különösen a vízügyi és gyógyszergyári kollégák felé kacsingattak, hiszen a víztisztítás, a gyógyszergyártás egyik igen fontos anyaga a külföldi országokban az aktívszén.

A cég kialakulásának, terjeszkedésének, mai felállításának rövid ismertetője után hallhattuk, hogy a szervezet igen jelentős helyet foglal el a világon az aktívszén előállításában, s ami őriási dolog, képes magát úgy fejleszteni, hogy bevételei ötvenként megduplázódnak. Forgalmuk fele az USA-ban bonyolódik. Célkitűzésük, hogy Európában terjeszkedhessenek. A brüsszeli központi épület 3 éve épült, s ezt is saját elmondásuk szerint már kinőték. Itt az évi előállítás kapacitása 12-15 ezer tonna aktívszén, 3 év múlva ennek a dupláját tervezik gyártani. A világ szénszükségletének 60%-át állítják elő, azaz 170 ezer tonnát éventé. Foglalkoznak az aktívszén reaktiválásával is, ami Belgiumban történik. Az elkövetkező időben komoly fejlesztést terveznek e területen, szeretnék ezzel is növelni piaci részesedésüket. Az aktívszén előállításának alapanyaga a fa, a lignin, a kókuszshéj, a tőzeg, a fűrészpor, de 90%-ban a kőszén. Az utóbbi időben mi is ebből az anyagból előállított aktív szenet vásároljuk. Ter-

mékel felhasználási területe elsősorban az ivóvíztisztítás, szennyvizek tisztítása, élelmi anyagok gyártás közbeni tisztítása, a cigaretták filteranyaga. Bennünket mint stabil piacot tartanak számon. Ma még kisebb jelentőségű az értékesítés az autóipar (benzínemisszió csökkentése), a gázálc előállítása, a levegő tisztítása terén. Az aktívszén készítése mellett foglalkoznak gáztalanító, levegőtisztító berendezések gyártásával, lízingelésével. Intenzív kutató-fejlesztő munka folyik náluk, melyet igyekeznek honorálni, ösztönözni. A kétvenként kiosztásra kerülő tudományos pályadíj a cég kedves kis szobra és ehhez 10 ezer dollár, melyet jövőre duplájára kívánnak emelni a dollár inflálódása miatt?

A szimpózium vendégei egy jó pozícióban levő, dinamikus fejlődő nyugati cég bemutatkozásának voltak tanúi. Sokat tanulhattunk tőlük, s biztosan állíthatjuk, nem utolsó dolog ilyen cég stabil partnerének lenni.

Dr. Kiss Elemérné

Karácsonyfadíszes tapasztalataim

Újból eljött az év vége, közeledik a karácsonyi bevásárlások ideje. Én nem tudom, ki hogy van ezzel, én néha nagyon nem szeretem ezt az időszakot. Pedig magát a karácsonyt, annak hangulatát — ha már minden készen van — nagyon szeretem. De addig...! Pedig a tavalyi tülekedés után megfogadtam (ki tudja hányadszor?), hogy legközelebb aztán minden időben elkezdlek! Ezt hittem is egészen addig, amíg el nem jött a december. Mert akkor újból eszembe jutott, hogy most aztán tényleg el kell kezdeni a bevásárlást. Szent fogadalmamat tett követte. Fogtam a fizetést, és elindultam nagy bátran, magabiztosan a felderítő körútra. Benéztem az egyik boltba, körülnéztem a másik boltban, lejártam a lábamat, de csak tapasztalatot gyűjtöttem. Pedig olyan szépen elterveztem magamban, hogy kit mivel szeretnék meglepni! Ebből csak a meglepetés jött össze, de az is csak saját magamra vonatkoztatva. Ugyanis, amit szerettem volna, arra a következőképpen reagáltak:

— Mit parancsol a kedves vevő? (enyhe gúnnyal)
— Ja, kérem, az nincsen. — Mit? Ja! azt nem tudok adni... — Ne keresse, talán aranyvasárnapra kapunk! — Hol él maga? — Csókolom, ezt most komolyan tetszik kérdezni? — Stb. (Ide mindenki tud még néhány variációt beleképzelni.)

Persze volt olyan is, amikor földöntúli mosoly kíséretében elém tették (igen udvariasan) azt, amit kértem. Csak akkor legtöbbször én kerültem zavarba az ár miatt. Mert őszintén bevallva, ajándéktéren már szereztem korábban is zsebremenő tapasztalatot, de azért így, karácsony környékén, ilyen töményen, ez már igazán sok! Napok óta már ez megy. Az ajándékok száma pedig allig-allig gyarapodik. Pedig már lassan arra sem emlékszem, hogy eredetileg miket terveztem el. Most már esténként én is mindig átértékelem a véleményemet (ebben már én is hasonlíthatok a kormányra), és új koncepciót alakítok ki. Csak nehogy valaki számonkérje rajtam is az ígéretemet. Bár nemcsak én nem tudok emlékezni (ha nem akarok). Most már ott tartok, hogy rezzenéste-

Királyság

Fülemnek már nem édes ének
Kómosolyú bölcsek kétes igaza
— bölcs magamhoz csak magam lehetek —
fűzfaág testem kérgén asszonyok lányok
hazudnak keserves ékes csillagos szerelmek
bolyonganak bennem ifjúkorom sarát
rég lemosta már a férfikor vihara
szememnek sem biztos példa
szélrágtá sorsok lengeteg nyugalma
— árnyékban sorsom nem lehetem —
negyven éve leng a napban felhő hajam
blbor esők mosták lángnyugalma
szentek körmenetétől édesedt fénye
ám vízmosta sziklák gyémántos pora
acél fogamnak nem kényes étel
gyöngyös boromba hiába szédül
virágpóros méreg — mérgekkel vérem
ha kell magam édesltem
talpam alatt napok kavicsa roppan
zöldtajtékú vizek kérges iszapjában
kagylók égszínű gyöngyöt nekem nevelnek
szfvemben színek új színekbe érnek
királyné ütnek püspökszélid évek
éjszakára napom holdammal takarom
hatalmam árnya önmagába ér
vadóc reggeletem neveti hajnalom
egész királyságom a tenyerembe fér
(— Herceg ha támad majd újra a durva tél
s mi levetünk magunkról minden pompás bársonyt
akkor éljük majd meg először igazán
a várva várt szent és fenséges Karácsonyt —)

Horváth István

len arccal veszem tudomásul a tülekedést, a durvaságot. Csak legyek túl rajta, és ki ne felejtsek semmit. És ha már ezt ülélem, akkor már csak egy kis sütés, főzés, takarítás, és jöhet is a megérdemelt pihenés, a mosoly, a szeretet, az ünnep...

Csak nagyon drukkolok, hogy addig kibírjuk cérnával és pénztárcával, és találjuk meg azokat a bizonyos hasznos ajándékokat. Mert azon a bizonyos szeretet ünnepén fel kell töltődnünk, erőt kell merítenünk a jövő évhez, ami pedig nem tűnik túl könnyűnek és megnyugtatónak. Mindannyiuknak kívánok ehhez erőt és kitartást!

K. K. J.

Nőknek — erről-arról : ÁTALAKÍTÁS

Az átalakításra szánt holmit teljesen szét kell fejteni, és átszabás előtt ki kell mosni vagy kitisztítani. A mosás azért is fontos, mert eltünteti az előző varrások nyomait és gondos vasalás-gőzölés után átszabható lesz. A vasalást szálirányosan kell végezni, így nem deformálódnak el a darabok.

Az alakításra szánt ruha szétfejtése — bontása — is figyelmet kíván. Sohasem ollóval vagy zsilettpengével fejtjük, hanem húzzuk meg a végvarrás öltését, majd hol az egyik, hol a másik felén szakítsuk el a szálakat, így a varrások egy-egy darabon szétválnak. Az így szétfejtett darabokból mindjárt a szálakat is eltávolítottuk az anyagból. Kínótt kabátokat, ha visszajuk szép, érdemes kifordítani, esetleg kisebb testvéreket átszabni. Az ilyen vastagabb szöveteket

azonban tisztítóba kell adni. Ha nem nagyon piszkos, elég a visszaján jól át-gőzölni és utána átkéfélni. Az így fel-frissített szövetet máris átszabhatjuk. A szintetikus szálal kevert vagy tiszta szintetikus szálból készült szöveteket mosni is lehet, és csavarás nélkül csipeszel felfüggesztve száríthatók. Elég, ha a visszaján megfelelő szálbeállítás-sal szálirányban levasaljuk és színdalán vékony vasalórúhán átvasaljuk.

MIBŐL MIT? Kettőből egyet csak akkor érdemes varrni, ha színben és kelmekarakterben is alkalmazhatóak egymáshoz. A kombinált ruha mostanában kifejezetten divat. A régebbi fel-fogással ellentétben — amikor csak unit (egyszínűt) alkalmaztak mintással — a

(Folytatás a 8. oldalon)

A Sony Budapesten

1990 novemberében a Pécsi Dohánygyár jóvoltából részt vehettem a japán Sony cég előadásán, amelyet a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen tartottak. Az előadások az alábbi témákkal foglalkoztak: kutatás-fejlesztés a cégüknél, minőség-ellenőrzés, a vállalatok története, és ami engem különösen érdekelt: a munkaerő-gazdálkodás.

Természetesen az ott hallottak nem-hogy Magyarországra, de Nyugat-Európa-ra sem adaptálhatók egy az egyben, mert mint ők is khangsúlyozták, a japán és az európai, illetve amerikai munkakultúra (természetesen az általános kultúra is) igen eltérő képet mutat. Mik a leglényegesebb különbségek a munkásoknak vállalatukhoz, illetve a vállalatnak a munkásokhoz való viszonyában?

A leglényegesebb, hogy a dolgozók, ha már felvették, és ha legalább két évet eltöltöttek a vállalatnál, akkor szinte száz százaléklig biztos, hogy onnan is mennek nyugdíjba. Tehát a foglalkoztatás becsületesebb emberek esetében egész életre szól. Második nagyon lényeges különbség, hogy míg mi itt Magyarországon az embereket munkakörre vesszük föl (tehát anyagmozgatóknak, lakatosnak, adminisztrátornak), addig Japánban a vállalatok vesszük föl a dolgozókat, és két-három év alatt döntenek el, hogy milyen munkacsoportban fogja folytatni tevékenységét. Nem véletlen, hogy „munkacsoportot” írtam, mert még akkor sem kap konkrét munkaköri leírást, mint nálunk, hanem egy adott tevékenységet végző csoportban végez majd mindenféle munkát. A felvétel feltételei keményebbek, mint nálunk, középiskolai végzettség alatt nem vesznek fel embereket. Ez a minimum feltétel. Elmondták azt is, hogy bár náluk is él a törvény,

mely szerint sem nem, sem vallás alapján nem különböztethetők meg az emberek, ettől függetlenül nőket csak a legritkább esetben alkalmaznak. Ez természetesen a japán családkultúrával is összefügg (na és persze azzal, hogy a munkásokat megfizetik annyira, hogy el tudják tartani a családjukat), vagyis nem léptek bele abba az ördögi körbe, amelybe minden szocialista ország, hogy kétkeresős családmódellet alakított ki. Példaként említették, hogy amikor Dél-Amerikában egy vállalatot alapítottak, és oda természetesen ottani lakosokat vettek fel, sokáig nem értették, hogy miért kisebb a termelékenység, mint odahaza, Japánban, holott a technikai feltételek azonosak voltak. Mígnem rájöttek, hogy a dél-amerikai munkás, mihelyt megszólal a munkaidő végét jelző csengő, azonnal abbahagyja a munkát. Japánban ez elképzelhetetlen, ott a munkások csak az adott munkafolyamat végeztével, sőt az ellenőrzés befejezésével teszik csak le a szerszámot.

Japánban úgynevezett vállalati szakszervezetek vannak, és mivel a viszony a dolgozók és a vezetők között mondhatni patriarchális, fel sem merül a sztrájkok kérdése. A munkások tisztában vannak azzal, hogy a vállalat pontosan annyit fordít munkásaira, amennyit a nyereséges gazdálkodás még megenged, illetve mivel a vállalat egy életre foglalkoztatja a dolgozót, amennyiben egyszer bevált, így a vállalat vezetésében sem merül fel a dolgozókkal való szembenállás kérdése. Vagyis együtt és egymásért dolgoznak.

A Sony cég bárhol jelenik meg a világon, ezt a munkakultúrát próbálja meghonosítani, természetesen adaptálva ahhoz a közeghez, amelyben a vállalat működik. Ugyanakkor, mint elmondták, fellelítették azt is, hogy a

Gazdagodott műszerállományul
Mérés közben a laboratóriumi új nedvességmérő műszer, amely alkalmas a dohányfélgártmány és a cigarettában levő dohányvágot kibontás nélküli, azonnal történő nedvességmérésére.

Nyugat-Európában, illetve Amerikában honos „egy munkás egy munkakör” felállás biztosít bizonyos előnyöket: az egyéni felelősségérzet és az egyéniség, személyiség kibontakozása alapjául szolgálhat. Ugyanis Japánban a személyiség beleolvad saját munkacsoportjába.

Hogy vajon Magyarországon, ahol a munkakultúra sem az amerikai, sem a nyugat-európai szintet nem éri el, mit tennének, az a jövő kérdése.

— tézse —

(Folytatás a 7. oldalról)

mintás anyagok egymással való párosítása a legdivatosabb. Gyermekruhák-nál például kockás — ha szövet — csak egyszínűvel, de a zefirkockás kisvirággal, pöttyőssel vagy csíkosan is nagyon úde lehet. Természetesen tartasuk be azt a fontos szabályt, hogy kb. azonos súlyú (gr/m²), illetve vastagságú kelméket párosítunk (pl. kartont nem lehet nejlonnal vagy selyemmel kombinálni). Az alakítás igen hasznos, különösen a gyorsan növekvő korcsoportok, serdülő lányok ruhatárának megújításában, divatosításában, amit saját kezűleg rövid idő alatt elvégezhetünk.

A lánykaruhák alját eleinte elég leengedni, de ha ismét rövid lesz, esetleg még szűk is, átalakítással újból használhatóvá tehetjük. Többek között ezért ajánlom a 9-10 éveseknek az egybeszabott és ejtett vállú, esetleg magasított derekú ruhát. Ezeket kevésbé látszik, ha kissé már kinőtték, és átalakításuk könnyebb.

Néhány ötlet, miből lehet és mit érdemes alakítani: KINÓTT KABÁTBÓL

szoknyát, az ujjak felhasználásával sapkát vagy mellényt, félkabátot (szétbontva és átszabva) műszörmével, kötöttel vagy steppellettal újíva. BALLONKABÁTBÓL anorákat, dzsekit, rövidnadrágot, steppelt mellényt, szoknyát. SZÖVETSZOKNYÁBÓL mellényt, sapkát. Ruhából kombinált ruhát, blúzt, kötényruhát, tellos vagy magasan szabott ruhából, ha anyaga szép, nem nagyon agyonmosott, érdemes kétrészes napozót, shortot, könnyű blúzt vagy szoknyát varrni. Műszörme kabátból a legcélszerűbb sportos rövid kabáthoz bélcst készíteni, úgy hogy a széleken is látszék a szörméből egy keskeny csík. Varrhatunk még rövid dzsekit kötött passzéval díszítve, amivel az ujját is meghosszabbíthatjuk, és színesíthetjük is vele a holmit. Készülhet még 3/4-es kabát és mellény is. A kinőtt nadrág meghosszabbítására is van lehetőség. Kisebb gyermekeknek csinos, ha csíkos, kockás vagy virágmintás anyagból készítenek visszahajtót, amelyet lazán felgyűrünk — ez a divat — és hogy ne hasson toldottnak, díszfoltot vagy zse-

bet is varrjunk belőle a nadrágra. Nagyobbaknak egyszínűből oldjuk meg, kötött passzéval, elütő színű gumizással (két-három sor gumival) és térdfolttal, zsebbel, esetleg övvel. A legegyszerűbb, ha a nadrág leengedhető, ilyenkor a hajtás eltüntetése okoz gondot. Úgy szegjük fel idegen anyaggal, hogy a szegőpánt a hajtást is takarja. Több sor díszűzéssel eltüntethetjük a hajtás helyét és a kopást is. Régi kötött pulóverból (az anyu kinőtt pulcsijából) is lehet újítani átszabással, pántokkal, vastag kötőfonallal készített díszvarrásokkal.

Hordós Ágnes

A TIT szervezésében a belső ellenőrök, pénzügyi, számviteli szakemberek harkányi továbbképző tanfolyamán vállalatunktól dr. Omárné Sáská Szuszanna belső ellenőr vett részt.